

ที่ ศธ ๐๒๐๑.๑/ มศ ๕๓

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง แจ้งการวินิจฉัยเพื่อการปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรียน อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

อ้างอิง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามคำสั่งที่อ้างถึง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กำหนดห้ามบุคคลดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในช่วงเวลาเดียวกันเกินจำนวนที่ระบุในข้อ ๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ และห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้รับค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากที่ได้รับในฐานะนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะเป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ นั้น

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อ ๑๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติข้างต้นได้กำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการวินิจฉัยปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ ประกอบกับมีสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้หารือแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการดำเนินงานตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ แล้วเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว จึงขอแจ้งมายังสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ อีกครั้ง ดังนี้

๑. ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษา แต่ละแห่งประกอบด้วยนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา (ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบัน) และกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ กรรมการโดยตำแหน่ง (ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายกำหนด) กรรมการประเภทผู้แทนคณาจารย์ (ซึ่งแต่งตั้งจากคณาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษานั้น) กรรมการประเภทผู้บริหาร (ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารของสถาบันอุดมศึกษานั้น) และกรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ (ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบันอุดมศึกษานั้น) ดังนั้น เมื่อความในวรรคสองของข้อ ๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ กำหนดว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่งไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากที่ได้รับในฐานะนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น จึงหมายถึง เฉพาะกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก

/สถาบันอุดมศึกษา...

สถาบันอุดมศึกษาเท่านั้นที่ถูกห้ามมิให้ได้รับค่าตอบแทน หรือเบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น นอกเหนือจากที่ได้รับในฐานะนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว กล่าวคือ หากเป็นกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะบุคลากรภายในของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น เช่น กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการประเภทคณาจารย์ประจำหรือกรรมการประเภทผู้บริหาร เป็นต้น ก็ยังมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดในฐานะอื่นที่เป็นอยู่จากสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ได้ต่อไป

๒. กรณีที่กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำคณะสถาบัน สำนัก หรือตำแหน่งต่าง ๆ ที่สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้ง เช่น ประธานกรรมการหรือประธานอนุกรรมการ จะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือไม่นั้น เห็นว่า ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะให้อำนาจแก่สภาสถาบันอุดมศึกษาในการกำกับดูแลให้การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด โดยกฎหมายกำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษาดังนั้น การแต่งตั้งให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาไปทำหน้าที่ใด ๆ ที่ต้องอยู่ภายใต้การบริหารของอธิการบดี ก็จะทำให้การทำหน้าที่ในบทบาทของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาขาดความเป็นกลาง เว้นแต่ จะได้รับแต่งตั้งจากสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ไปทำหน้าที่ใด ๆ ที่เป็นภารกิจของสภาสถาบันอุดมศึกษาและอยู่ในอำนาจของสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงก็สามารถดำเนินการได้ เช่น การเป็นประธานกรรมการ/คณะทำงาน/กรรมการ ประธานอนุกรรมการ/อนุกรรมการ เป็นต้น และเมื่อเป็นเช่นนั้น ก็สามารถมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน หรือเบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด ในฐานะนั้น ๆ ได้

๓. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือผู้บริหาร ในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ หรือในทางกลับกัน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดีหรือผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง จะสามารถได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นได้หรือไม่นั้น เห็นว่าแม้ตามข้อ ๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ จะไม่ได้กำหนดครอบคลุมถึงประเด็นดังกล่าวด้วย แต่เนื่องจากผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะตำแหน่งอธิการบดีถือเป็นตำแหน่งบริหารสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นอย่างเต็มความสามารถและเต็มเวลา ฉะนั้น การแต่งตั้งให้อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น หรือในทางกลับกันการแต่งตั้งให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น ในช่วงเวลาเดียวกันย่อมมีผลทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอธิการบดีได้เต็มเวลา ซึ่งขัดต่อหลักการดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดขององค์กร จึงไม่อาจทำได้

๔. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการการอุดมศึกษาหรือกรรมการการอุดมศึกษาจะสามารถดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาได้หรือไม่นั้น เห็นว่าโดยบทบาทของคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นองค์กรตามกฎหมายที่มีหน้าที่ในการกำหนดและกำกับติดตามให้การจัดการศึกษาซึ่งเป็นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ รวมถึงบางกรณีคณะกรรมการการอุดมศึกษายังมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการออกคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่สภาสถาบันอุดมศึกษาก็เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดหรือตามกฎหมายแล้วแต่กรณี ซึ่งบางครั้งสภาสถาบัน

อุดมศึกษายังอาจได้รับผลกระทบโดยตรงจากการมีมติของคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรณีจึงเห็นว่าบทบาทของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษามีความขัดกันโดยอำนาจหน้าที่ แม้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เปิดโอกาสให้กรรมการการอุดมศึกษาอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถาบันอุดมศึกษาได้โดยการเสนอของคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามบัญชีรายชื่อ แต่เนื่องจากโดยผลของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจและหน้าที่ในการให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อออกคำสั่งหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้โดยตรงซึ่งอาจกระทบต่อการดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาด้วย ดังนั้น เพื่อให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นกลาง จึงไม่ควรเสนอแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการการอุดมศึกษาหรือกรรมการการอุดมศึกษาไปดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา เพราะอาจส่งผลต่อการขัดกันของอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและยึดถือปฏิบัติ พร้อมกับรายงานสภาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง อนึ่ง แนวทางปฏิบัติข้างต้นนี้ไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักอำนวยการ (กลุ่มช่วยอำนวยการ)

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๗๑๗๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๔๒๗๒